

2019-11-27

Avdelningen för djurskydd och hälsa

Vägledning för kommunernas kontroll inom pilotprojekt: Förbränningsanläggningar inom primärproduktionen

Innehåll

Beskrivning av kontrollområdet och kontrollobjekt	4
Kontrollobjekt	4
Lågkapacitetsanläggningar	4
Högkapacitetsanläggningar	4
Varje anläggning har ett godkännande från Jordbruksverket.....	5
Kontrollfrekvens.....	5
Syfte.....	5
Avgränsning i vägledningen.....	5
Kontaktuppgifter	5
Risker inom kontrollområdet.....	6
Dokumentationskrav/rapportering.....	6
Allmänna krav alla förbränningsanläggningar	6
1. Hanteras det inkommande materialet korrekt?.....	6
Instruktion	6
2. Har anläggningen lämpliga möjligheter till rengöring och desinficering av behållare och fordon?.....	7
Instruktion	7
3. Är anläggningen placerad på hårt, väl-dränerat underlag?.....	7
Instruktion	7
4. Finns det tillfredsställande skyddsanordningar mot skadedjur och ett dokumenterat program för bekämpningen?	8
Instruktion	8
5. Har personalen tillgång till toaletter, omklädningsrum och tvättställe?	8
Instruktion	8
6. Finns dokumenterade rengöringsrutiner samt lämplig utrustning för rengöring för alla delar av anläggningen?.....	9
Instruktion	9
7. Bedrivs hygienkontroll som omfattar regelbundna inspektioner av miljön och utrustningen och finns inspektionsscheman och resultat dokumenterade?.....	10
Instruktion	10
8. Hindras djur från att ha tillträde till anläggningen?	10
Instruktion	10
9. Hanteras restprodukter på ett korrekt sätt?.....	11
Instruktion	11

10. Finns det fastställda temperaturmätningsskrav för anläggningen och registreras och återges alla mätvärden avseende temperatur på lämpligt sätt?.....	11
Instruktion	11
11. Kan anläggningen anses leva upp till de krav som ställs på förbränningstemperaturen?.....	13
Instruktion	13
12. Kontrolleras all automatiserad utrustning för övervakning årligen och provas med avseende på funktion?	13
Instruktion	13
13. Finns det rutiner för vad som ska göras om förbränningen inte fungerar som den ska samt rutiner för hur djurkroppar som inte förbränts helt ska tas om hand?.....	14
Instruktion	14
14. Sparas medföljande handelsdokument i minst två år?.....	14
Instruktion	14
15. Förs register över inkommande djurkroppar?.....	15
Instruktion	15
Särskilda krav för anläggningar med låg kapacitet	15
16. Beaktar anläggningen de restriktioner som ställs på en anläggning med låg kapacitet?.....	15
Instruktion	15
17. Om anläggningen tar emot specificerat riskmaterial finns den hjälpbrännare som krävs? 16	
Instruktion	16
Särskilda krav för anläggningar med hög kapacitet	17
18. Har varje förbränningslinje minst en hjälpbrännare som startar automatiskt när temperaturen sjunker och som används under start och stopp?	17
Instruktion	17
19. Om anläggningen har kontinuerlig process för tillförsel av material till förbränningskammaren: Finns det ett automatiskt system som förhindrar att animaliska biprodukter tillförs under startförloppet innan erforderlig temperatur uppnåtts, och alltid när temperaturen inte kan upprätthållas?.....	17
Instruktion	17
20. Drivs förbränningsanläggningen på ett sådant sätt att en tillräcklig förbränningsgrad uppnås?.....	18
Instruktion	18

21. Är anläggningen utformad på ett sådant sätt att otillåtet och oavsiktligt utsläpp av förorenande ämnen förhindras samt att det finns kapacitet att lagra förorenat dagvatten och kan vattnet vid behov testas och behandlas innan det släpps ut? 18
- Instruktion 18

Beskrivning av kontrollområdet och kontrollobjekt

Denna vägledning ingår i ett pilotprojekt och omfattar enbart kontrollen av förbränningsanläggningar inom primärproduktionen.

Kontrollpunkterna är utformade utifrån de lagkrav som finns i lagstiftningen. Kontrollpunkterna har inte modifierats utifrån att kontrollen i de flesta fall görs på gårdar som bara förbränner djurkroppar som uppstått på gården.

Det finns alltid risker med hantering av döda djur eftersom man ofta inte vet med säkerhet varför de dött. För stora gårdar som har flera epidemiologiska enheter och anställd personal ställs det högre krav på rutiner, lokaler och hanteringen av döda djur för att kunna garantera att syftet med lagstiftningen uppfylls. Även mindre gårdar som bara förbränner djurkroppar från egen produktion måste ha rutiner och en god hantering men det finns tillfällen då kraven kan anses gå utöver syftet med lagstiftningen. Vid dessa kontrollobjekt behöver kommunen göra en bedömning i varje enskilt fall om kontrollobjektet kan anses leva upp till lagstiftningens syfte utan att uppfylla varje detaljkrav i lagstiftningen.

Kontrollobjekt

Det finns två olika kategorier av anläggningar: Låg- och högkapacitetsanläggningar. De flesta anläggningar i primärproduktionen är godkända som lågkapacitetsanläggningar.

Lågkapacitetsanläggningar

Kontrollpunkterna 1-17 är tillämpliga

Lågkapacitetsanläggningen har antingen en genomströmning på:

- mindre än 50 kg döda djur per timme, eller
- mindre än 50 kg döda djur per sats.

Om anläggningen ska förbränna nötkreatur som är över ett år gamla, får och getter måste anläggningen ha en hjälpbrännare eftersom dessa djurkroppar innehåller specificerat riskmaterial.

Vissa döda djur av kategori 1 får aldrig tas emot till en anläggning med låg kapacitet.

Högkapacitetsanläggningar

Kontrollpunkterna 1-15, 18-21 är tillämpliga
--

En anläggning som överstiger gränserna för genomströmningen vid en lågkapacitetsanläggning ska vara godkänd som en högkapacitetsanläggning. På en sådan anläggning ställs det särskilda villkor för driften som bland annat innebär krav på hjälpbrännare och kontroll på utsläpp via vatten (kontrollpunkterna 18-21).

Du hittar mer information om högkapacitetsanläggningar samt annan information om förbränningsanläggningar i den övergripande vägledningen till kommunerna.

Övergripande vägledning

I den övergripande vägledningen finns även information om lagstiftningen om animaliska biprodukters förhållande till miljölagstiftningen.

Varje anläggning har ett godkännande från Jordbruksverket

Anläggningens lokaler och faciliteter för förvaring har inbesiktigats, och i många fall anges det i beslutet vilka typer av döda djur som får tas emot. I besluten finns villkor som innebär att ändrade förhållanden genast ska anmälas till Jordbruksverket. Kommunen får alltid en kopia på beslut om förbränningsanläggning i primärproduktionen. Beslutet kan vara bra att läsa igenom inför kontrollbesöket om det finns särskilda villkor eller om ändringar har gjorts på anläggningen eller dess verksamhet som bör meddelas Jordbruksverket.

Kontrollfrekvens

Abp-lagstiftningen kräver att förbränningsanläggningar med låg kapacitet som förbränner specificerat riskmaterial, d.v.s. kroppar av nötkreatur över ett år, får eller getter, ska kontrolleras årligen. Övrig kontroll ska vara riskbaserad.

Syfte

Syftet med kontrollen är att säkerställa att förbränning av animaliska biprodukter sker på ett sätt som är tillåtet enligt lagstiftningen för att förebygga och minimera risker för människors och djurs hälsa

Avgränsning i vägledningen

Denna vägledning är ett vägledande, icke juridiskt bindande, dokument som ska ge råd och stöd vid genomförande av den offentliga kontrollen.

Det ligger på verksamhetsutövaren att ha de tillstånd som krävs för verksamheten. Om en gårdspanna förutom döda djur tar emot och bränner sådant avfall som omfattas av avfallsförbränningslagstiftningen (vilket kan innefatta t.ex. slaktbiprodukter) ska den vara godkänd som avfallsförbränningsanläggning men måste också leva upp till krav som abp-lagstiftningen ställer. Från Jordbruksverkets sida krävs det bara en registrering. Någon sådan spanna i primärproduktionen har inte registrerats varför vägledningen inte tar upp den typen av pannor.

Kontaktuppgifter

Djurhälsoenheten
036-15 50 00 (vx)

foderdjurprodukter@jordbruksverket.se

Risker inom kontrollområdet

Risken är försumbar om förbränning bara görs av djurkroppar som kommer från den egna gården och från en epidemiologisk enhet. Risken ökar om djurkroppar kommer från flera epidemiologiska enheter.

Dokumentationskrav/rapportering

I samband med kontrollen ska en kontrollrapport skrivas som åtminstone vid avvikelser ska skickas till kontrollobjektet.

Allmänna krav alla förbränningsanläggningar

1. Hanteras det inkommande materialet korrekt?

Instruktion

Kontrollera att djurkroppar lagras på ett säkert sätt och under så kort tid som möjligt inför förbränningen. Kontrollera även om Jordbruksverket ställt upp särskilda villkor för bortskaffandet eller lagringen och om dessa följs.

Kommentar:

Dessa frågor hänger ihop och syftar till att hanteringen ska vara säker. Enligt lagstiftningen ska de döda djuren bortskaffas så snart som möjligt efter ankomsten och att alla nödvändiga försiktighetsåtgärder ska vidtas i fråga om mottagandet av djurkropparna för att förhindra eller, så långt det är praktiskt möjligt, begränsa direkta risker för människors eller djurs hälsa.

Lagringen av de kroppar som väntar på förbränning ska göras i övertäckta, korrekt identifierade och, i tillämpliga fall, läckagefria behållare. Gårdens djur, foder och strö ska hållas borta från anläggningen. Döda djur kan börja lukta och dra till sig skadedjur. De kan också ge upphov till problem med flugor. Kyl- eller frysförvaring kan möjliggöra längre förvaringstider och vara möjligt om det inte riskerar smittskyddet. Det kan dock vara negativt ur förbränningshänseende att lägga fruset material i pannan, vilket måste beaktas vid kontrollen.

Jordbruksverket har möjlighet att sätta upp särskilda villkor utöver de grundläggande kraven för hanteringen från och med mottagandet till dess materialet går in i själva pannan. Många beslut saknar särskilda villkor för bortskaffande och lagring.

Bilaga III kap 1, 142/2011 art 1a samt 4a och b

1 a) Animaliska biprodukter och därav framställda produkter ska bortskaffas så snart som möjligt efter ankomsten i enlighet med de villkor den behöriga myndigheten fastställt. De ska lagras på ett ändamålsenligt sätt fram till bortskaffandet, i enlighet med de villkor den behöriga myndigheten fastställt.

4. Om förbrännings- eller samförbränningsanläggningen är belägen på ett jordbruksföretag med animalieproduktion gäller följande:

a) Förbrännings- eller samförbränningsanläggningen och djuren samt deras foder och strö ska hållas fullständigt åtskilda, där så är nödvändigt med hjälp av staket.

b) Den utrustning som används för att driva förbränningsugnen får endast vara avsedd för detta ändamål och får inte användas någon annanstans på jordbruksföretaget, alternativt rengöras och desinficeras innan den används för andra ändamål.

2. Har anläggningen lämpliga möjligheter till rengöring och desinficering av behållare och fordon?

Instruktion

Kontrollera om det finns möjlighet till rengöring och desinficering av behållare och fordon och om det kan ske på ett lämpligt sätt.

Kommentar:

För att undvika risker för kontaminering finns ett krav om att anläggningen ska ha lämpliga möjligheter till rengöring och desinficering av behållare och fordon och där avloppsvattnet kan bortskaffas i enlighet med lagstiftningen.

Företrädesvis bör det finnas ett särskilt utrymme där avloppsvattnet kan bortskaffas i enlighet med de krav miljölagstiftningen ställer. Men det är också möjligt att rengöring av behållare kan ske i samma lokal som pannan i stål eller inne i det stall varifrån det döda djuret hämtats, om avrinningen sker på lämpligt sätt.

Det är däremot inte lämpligt att rengöringsvatten rinner över gårdsplanen där människor/foron passerar och eventuella smittor kan dras med till andra djurutrymmen eller till andra gårdar.

Bilaga III kap 1, 142/2011

b) För att risker för kontaminering ska kunna undvikas ska anläggningarna ha lämpliga möjligheter till rengöring och desinficering av behållare och fordon, företrädesvis i ett särskilt område varifrån avloppsvattnet bortskaffas i enlighet med unionslagstiftningen.

3. Är anläggningen placerad på hårt, väl-dränerat underlag?

Instruktion

Kontrollera att pannan är placerad på ett lämpligt underlag

Kommentar:

De krav som ställs på att underlaget är hårt och väl-dränerat har kontrollerats redan i samband med inbesiktningen, men förhållandena kan ha ändrats. Är pannan placerad inomhus där det finns golvbrunn för att underlätta rengöring är det tillräckligt för att uppfylla kraven.

Med hårt och väl-dränerat avses normalt sett asfalt eller betong där avrinning sker i en brunn. Kravet syftar till att om man behöver sanera ska vattnet inte rinna ut över tex gårdsplanen.

Även en hårdgjord yta kan uppfylla syftet om avrinning kan ske på ett smittskyddsmässigt säkert sätt.

Beroende på vilka djur som hanteras (bara egna eller från andra gårdar), hur hanteringen sker, och hur pannan och dess inmatning är konstruerad kan i vissa fall avsteg från detta göras. Det viktiga är att sanering är möjlig om det finns behov och att pannans placering inte innebär risk för smittspridning.

Bilaga III kap 1, 142/2011

1 c) Anläggningarna ska vara placerade på hårt, väldränerat underlag.

4. Finns det tillfredsställande skyddsanordningar mot skadedjur och ett dokumenterat program för bekämpningen?

Instruktion

Kontrollera om det finns anordningar så insekter, gnagare och fåglar hindras att komma åt anläggningen. Kontrollera även att det finns ett dokumenterat program för bekämpning av skadegörare.

Kommentar:

Lagstiftningen kräver att det ska finnas tillfredsställande skyddsanordningar mot skadegörare som insekter, gnagare och fåglar och att det ska användas ett dokumenterat program för bekämpning av dessa. Vad som är ”tillfredsställande” måste avgöras från fall till fall. Man måste se till syftet med lagstiftningen. Vid en förbränningsanläggning får inte skadedjur ha tillgång till döda djur eller spill från dessa eftersom det kan leda till smittspridning.

Det finns inget krav på avtal med skadedjurssaneringsföretag. Men det ska inom egenkontrollen finnas ett dokumenterat program för skadedjursbekämpning som också är omsatt i praktiken. Programmets omfattning måste kunna tillåtas variera beroende på typ av, och storlek på, verksamhet. Kopia på avtalet med saneringsfirma alternativt anläggningens eget program bör finnas tillgängligt på anläggningen liksom eventuella protokoll så att de kan kontrolleras vid kontrolltillfället.

Bilaga III kap 1, 142/2011

1 d) Det ska finnas tillfredsställande skyddsanordningar mot skadegörare såsom insekter, gnagare och fåglar. Det ska i detta sammanhang användas ett dokumenterat program för bekämpning av skadegörare.

5. Har personalen tillgång till toaletter, omklädningsrum och tvättställ?

Instruktion

Kontrollera om det finns toaletter, omklädningsrum och tvättställ där personer som hanterar döda djur kan rengöra sig och byta om detta är nödvändigt för att undvika risk för kontaminering. Kontrollera om företagets rutiner och faciliteter är tillräckliga för att säkerställa att ingen risk för kontaminering via personalen kan ske.

Kommentar:

Personal ska byta skor och kläder efter hantering av döda/sjuka djur innan hantering av andra djur eller foder. Om det krävs ska personalen ha tillgång till lämpliga installationer för personlig hygien, såsom toaletter, omklädningsrum och tvättställ, om detta är nödvändigt för att undvika risk för kontaminering. Personer som hanterar kropparna får inte dra med sig smitta ut från anläggningen via kläder, skor eller föremål. Personer som kommer till anläggningen för att lämna in döda djur ska inte heller riskera att få med sig smitta från anläggningen.

I lagstiftningen står ”om detta är nödvändigt” vilket innebär att kraven kan tas lite lättare på i vissa fall och att vissa avsteg kan göras.

I samband med inbesiktningen görs en bedömning av om faciliteterna kan anses vara tillräckliga för den avsedda verksamheten. Om förändringar görs i verksamheten ska Jordbruksverket meddelas. Det kan t.ex. i vissa fall vara tillräckligt att omklädningsrum och toaletter finnas i intilliggande byggnad så länge som skyddskläder används vid arbete i anläggningen. Det måste beaktas att även om anläggningen tar emot material som är väl förpackat kan läckage uppstå eller så kan ytterförpackningen vara kontaminerad redan från avsändaren. Rutinerna för klädbyten och personlig rengöring ska ligga med i anläggningens kontrollprogram. Och normalt sett förutsätts det att de faciliteter som fanns vid inbesiktningen används.

Bilaga III kap 1, 142/2011

1 e) Personalen ska ha tillgång till lämpliga installationer för personlig hygien, såsom toaletter, omklädningsrum och tvättställ, om detta är nödvändigt för att undvika risk för kontaminering.

3 c) Personal som arbetar på anläggningen ska byta ytterkläder och skor innan de hanterar djur eller foder.

6. Finns dokumenterade rengöringsrutiner samt lämplig utrustning för rengöring för alla delar av anläggningen?

Instruktion

Kontrollera att det finns:

- Dokumenterade rengöringsrutiner
- Lämplig utrustning för rengöring
- Lämpliga rengöringsmedel

Kommentar:

Lagstiftningen säger att det ska finnas dokumenterade rengöringsrutiner för alla delar av anläggningen. Det ska också finnas lämplig utrustning för rengöring och lämpliga rengöringsmedel. Utrustningen vid anläggningen får inte användas för andra ändamål på jordbruksföretaget om det inte först rengjorts och desinficerats. Alla anläggningar måste ha faciliteter för rengöring och i de flesta fall även för desinfektion. Beroende på om anläggningen bara förbränner egna djurkroppar eller även andra kan behoven se olika ut.

Ansvar för vilka medel som används och deras effektivitet och relevans ligger helt på den driftsansvarige. Det finns en stor uppsjö medel på marknaden. Av förpackning eller bifogad information kan man vid kontrolltillfället få en indikation om medlets effektivitet. För att ett medel ska ha avsedd effekt krävs att det används på det sätt som anges i bifogad information. Det kan t.ex. röra sig om rätt dosering eller att medlet måste appliceras på mekaniskt rengjord yta och sedan få verka en viss tid innan det spolats bort.

Det måste finnas tydliga instruktioner till den som ska rengöra om hur rengöringen ska utföras och medlen hanteras. Detta är en del av egenkontrollen. Sådant som kommit i kontakt med de döda djuren får inte utan tillräcklig rengöring och desinfektion lämna anläggningen. Det kan röra sig om t.ex. sådant som ska gå till återvinning/deponi eller trasiga maskiner eller maskindelar som ska gå till reparation. Framkommer det vid kontroll t.ex. att

tveksamma medel används eller att dosering av medel inte görs på rätt sätt måste detta följas upp. Det kan också vara lämpligt att kontrollera hur mycket medel som används (mängd inköpt satt i relation till den förväntade åtgången). Detta för att kontrollera om städning verkligen utförs på ett riktigt sätt.

Bilaga III kap 1, 142/2011

1 f) Det ska ha införts dokumenterade rengöringsrutiner för alla delar av anläggningen. Det ska finnas lämplig utrustning för rengöring och lämpliga rengöringsmedel.

7. Bedrivs hygienkontroll som omfattar regelbundna inspektioner av miljön och utrustningen och finns inspektionsscheman och resultat dokumenterade?

Instruktion

Kontrollera att regelbundna hygieninspektioner av miljön och utrustningen genomförs. Kontrollera att inspektionsscheman och resultaten finns väl dokumenterade och att de sparas i minst två år.

Kommentar:

Regelbundna hygienkontroller ska göras avseende miljö och utrustning. Dessa kan bestå i t.ex. kontroll av rengöring av lokaler och returbehållare, och kontroll av att det finns lämpliga skyddskläder. Hur egenkontrollen ska utformas beror på typ av verksamhet och storlek på anläggning. Klart är att alla delar där lagstiftningen kräver efterlevnad ska övervakas.

Detta kräver normalt sett skriftliga rutiner för mottagande av material och för hantering innan och i anslutning till förbränningen. Dessutom måste städrutiner finnas på plats liksom skadedjurskontroll.

Som en del i egenkontrollen ligger också att se till att alla rutiner når ut på ett tydligt sätt till samtliga berörda inom verksamheten, och att sedan kontrollera att rutinerna följs. I vissa fall bör det finnas dokumentation i form av checklistor för att säkerställa att rutinerna följs.

Vid kontrolltillfället är det lämpligt att se efter om det finns viktiga aspekter som saknas i företagets egenkontroll samt undersöka om rutinerna tillämpas i praktiken.

Kontrollera också att de som är involverade i verksamheten är väl införstådda i vad som gäller och att nödvändig uppföljning görs.

Inspektionsscheman och resultat ska vara väl dokumenterade och ska sparas i minst två år.

Bilaga III kap 1, 142/2011

g) Hygienkontrollen ska omfatta regelbundna inspektioner av miljön och utrustningen. Inspektionsscheman och resultat ska vara väl dokumenterade och ska sparas i minst två år.

8. Hindras djur från att ha tillträde till anläggningen?

Instruktion

Kontrollera att levande djur inte kan komma åt pannan eller utrymmen där döda djur förvaras eller hanteras eller askan som uppstår efter förbränningen.

Kommentar:

Djur får inte ha tillträde till förbränningsanläggningen. Med detta menas att de inte ska kunna komma åt utrymmen och liknande där döda djur förvaras eller hanteras i väntan på förbränning eller till aska som uppstått vid förbränningen eller samförbränningen av animaliska biprodukter.

Bilaga III kap 1, 142/2011

3. Djur får inte ha tillträde till anläggningen, till animaliska biprodukter och därav framställda produkter som väntar på förbränning eller samförbränning eller till aska som uppstått vid förbränningen eller samförbränningen av animaliska biprodukter.

9. Hanteras restprodukter på ett korrekt sätt?

Instruktion

Kontrollera att restprodukter (tex aska, slagg, stoft) lagras i övertäckta, korrekt identifierade och, i tillämpliga fall, läckagefria behållare.

Kommentar:

För aska anges särskilt att den ska lagras i övertäckta, korrekt identifierade och, i tillämpliga fall, läckagefria behållare. Aska från en fullständig förbränning omfattas inte längre av abp-lagstiftningen. Den vidare hanteringen av askan ska följa de krav miljölagstiftningen ställer och ligger alltså under kommunens kontrollansvar.

Enligt lagstiftningen ska restprodukter (som t.ex. aska, slagg och stoft) minimeras i fråga om mängd och skadlighet. Det står också att askan i tillämpliga fall ska återvinnas direkt i anläggningen eller utanför denna i enlighet med miljölagstiftningen eller bortskaffas i en godkänd deponi. Alla tre alternativ innebär i praktiken att miljölagstiftningen ska tillämpas. (Läs mer om hur man ska agera vid ofullständig förbränning nedan.) Torra restprodukter ska hanteras på ett sådant sätt att spridning i miljön förhindras, t.ex. i slutna behållare.

Bilaga III kap 1, 142/2011

5. Lagring av animaliska biprodukter och därav framställda produkter som väntar på förbränning eller samförbränning och av aska ska ske i övertäckta, korrekt identifierade och, i tillämpliga fall, läckagefria behållare.

10. Finns det fastställda temperaturmättningskrav för anläggningen och registreras och återges alla mätvärden avseende temperatur på lämpligt sätt?

Instruktion

Kontrollera om det i beslutet finns fastställda temperaturmättningskrav för anläggningen och om dessa följs.

Kommentar:

Enligt lagstiftningen framgår att temperaturmättningskraven ska fastställas i den behöriga myndighetens godkännande eller i de tillhörande villkoren. I de flesta beslut finns fastställda

villkor för den specifika anläggningen. Villkoren kan skilja mellan olika anläggningar beroende på när beslutet är fattade. Beslut som enbart innebär förlängning av tidigare fattade beslut där första beslutet i vissa fall kan vara från 2001 saknar generellt sett villkor.

I de nyare besluten står det som villkor:

För pannor som har temperaturmätningstrustning:

Du ska en gång vart tredje år låta kalibrera utrustningen. Kalibreringen ska göras av en oberoende person som har som yrke att utföra denna typ av åtgärder på denna typ av panna. Den som utför kalibreringen ska dokumentera åtgärden.

Du ska behålla dokumentationen under 3 års tid och kunna visa upp det vid kontrollbesök.

För pannor som inte har temperaturmätningstrustning:

Du ska minst en gång varje år låta mäta temperaturen i samband med förbränning av animaliska biprodukter. Mätningen ska göras av en person som har som yrke att utföra denna typ av åtgärder på denna typ av panna. Den som utför mätningen ska dokumentera åtgärden. Du ska behålla dokumentationen under 3 års tid och kunna visa upp det vid kontrollbesök.

Redan i samband med godkännandet kräver vi att det ska visas att pannan har förutsättningar att leva upp till kraven. Det kan göras via intyg från panntillverkaren (om ny panna) eller mätintyg (om befintlig panna). För pannor som bara har mätning av rökgastemperaturen måste temperaturen kunna sättas i relation till den inne i pannan. Det kan dock finnas äldre pannor som aldrig kontrollerats avseende temperatur.

Om det inte finns några tecken på dålig förbränning behöver man inte fokusera på detta i kontrollen. Om det däremot finns anledning att tro att pannan inte fungerar som den ska måste företaget i anslutning till kontrolltillfället kunna visa att den fungerar genom att visa upp intyg om detta. Det framgår av lagstiftningen att alla mätvärden avseende temperaturen ska registreras och återges på ett korrekt sätt så att den behöriga myndigheten, enligt förfarande som myndigheten beslutar om, kan kontrollera att driftsvillkoren efterlevs. Detta gäller alltså inte bara temperaturmätningstrustningen ovan utan om det finns temperaturmätningstrustning på en panna ska denna användas av den driftsansvarige för att kontrollera att pannan fungerar som den ska.

Vilka krav som ska ställas på dokumentationen måste ställas i relation till typ av verksamhet och verksamhetens storlek. Saknas automatiskt loggsystem kan det i vissa fall kan det räcka med en enkel lista där temperaturerna noteras.

Bilaga III kap 1, 142/2011 Avsnitt 2

3. Automatiska metoder ska användas för att övervaka parametrar och förhållanden av betydelse för förbränningsprocessen.

4. Alla temperaturmätvärden ska registreras automatiskt och visas på ett lämpligt sätt så att den behöriga myndigheten, enligt förfaranden som den relevanta myndigheten beslutar om, kan kontrollera att de tillåtna driftsvillkor som avses i punkterna 1 och 2 efterlevs.

5. Driftsansvariga vid förbränningsanläggningar ska se till att bränslet förbränns så att den totala mängden organiskt kol i slaggen och bottenaskan är mindre än 3 %

11. Kan anläggningen anses leva upp till de krav som ställs på förbränningstemperaturen?

Instruktion

Kontrollera att kraven på förbränningstemperatur uppfylls.

Kommentar:

Enligt lagstiftningens ska: "Förbrännings- eller samförbränningsanläggningarna ska utformas, utrustas, byggas och drivas på ett sådant sätt att temperaturen på förbränningsgaserna höjs på ett kontrollerat och homogent sätt även under de mest ogynnsamma förhållandena, till en temperatur på 850 °C i minst 2 sekunder eller 1 100 °C i 0,2 sekunder, uppmätt i omedelbar närhet av innerväggen till förbrännings- eller samförbränningskammaren eller vid någon annan av den behöriga myndigheten godkänd representativ punkt i förbrännings- eller samförbränningskammaren."

Om Jordbruksverket tillåter en annan punkt för temperaturmätning ska det framgå av beslutet. I de allra flesta fall är det alltså temperaturen i omedelbar närhet av förbränningskammarens innervägg som ska mätas vid de kontrollmätningar som görs.

Mängden material för förbränning måste dimensioneras efter pannans kapacitet så att temperaturkraven i förbränningskammaren kan uppfyllas och så att materialet reduceras till aska. Vid kontrolltillfället bör man fråga om volymer och i vilken takt material matas in.

Bilaga III kap 1, 142/2011

Avsnitt 2

Driftsförhållanden för förbränningsanläggningar

1. Förbränningsanläggningar ska vara så konstruerade, byggda, utrustade och drivna att de animaliska biprodukterna och de därav framställda produkterna även under de mest ogynnsamma förhållandena behandlas i minst 2 sekunder vid en temperatur på 850 °C eller i minst 0,2 sekunder vid en temperatur på 1 100 °C.

2. Gasen från processen ska på ett kontrollerat och homogent sätt i 2 sekunder värmas upp till en temperatur på 850 °C eller i 0,2 sekunder till en temperatur på 1 100 °C.

Temperaturen ska mätas nära förbränningskammarens innervägg, eller på en annan representativ punkt i förbränningskammaren, enligt vad den behöriga myndigheten godkänner.

12. Kontrolleras all automatiserad utrustning för övervakning årligen och provas med avseende på funktion?

Instruktion

Kontrollera om anläggningen har automatisk utrustning och om denna kontrolleras och provas årligen.

Kommentar

All automatiserad utrustning för övervakning ska kontrolleras och årligen provas med avseende på funktion. Det är inget krav att det ska finnas någon automatiserad utrustning

varför vissa anläggningar kan sakna sådan. Men om den finns ska den kontrolleras eftersom den driftsansvarige annars kan förledas att tro att anläggningen fungerar bra trots att den inte gör det.

Bilaga III kap 1, 142/2011

Avsnitt 2

3. Automatiska metoder ska användas för att övervaka parametrar och förhållanden av betydelse för förbränningsprocessen.

13. Finns det rutiner för vad som ska göras om förbränningen inte fungerar som den ska samt rutiner för hur djurkroppar som inte förbränts helt ska tas om hand?

Instruktion

Kontrollera att förbränningsanläggningen är utrustad med anordningar som automatiskt avbryter driften i händelse av haveri eller vid onormala driftförhållanden. Kontrollera även om det finns rutiner för ofullständigt förbrända djurkroppar.

Kommentar:

I händelse av haveri eller vid onormala driftförhållanden ska driften, så snart det är praktiskt möjligt, inskränkas eller stoppas till dess att normal drift kan återupptas. Anläggningen ska drivas på så sätt att de animaliska biprodukterna helt och hållet reduceras till aska. De kroppar som inte förbränts fullständigt ska förbrännas igen eller bortskaffas i enlighet med artiklarna 12 eller 13 i förordning (EG) nr 1069/2009 på annat sätt än genom bortskaffande i en godkänd deponi. I de fall lagstiftningen genom undantag från artikel 12 och 13 tillåter nedgrävning av djurkroppar kan även dåligt förbrända djurkroppar grävas ner under samma villkor som andra djurkroppar. Det kan vara värt att notera att även om anläggningen lever upp till temperaturkraven är det i princip oundvikligt att det i askan kan återfinnas små benbitar. Dessa jämförs med aska.

Avsnitt 4

Haveri eller onormala driftförhållanden

1. Förbränningsanläggningen ska vara utrustad med anordningar som automatiskt avbryter driften i händelse av haveri eller vid onormala driftförhållanden till dess att normal drift kan återupptas.

2. Ofullständigt förbrända animaliska biprodukter och därav framställda produkter ska förbrännas igen eller bortskaffas på de sätt som avses i artiklarna 12, 13 och 14 i förordning (EG) nr 1069/2009 utom genom bortskaffande i en godkänd deponi.

14. Sparas medföljande handelsdokument i minst två år?

Instruktion

Kontrollera om anläggningen tar emot döda djur från andra och om det finns handelsdokument över de djuren. Handelsdokumenten ska sparas i minst två år.

Kommentar:

De handelsdokument som åtföljer inkommande döda djur måste sparas i minst två år.

Dokumentet måste i original kunna visas upp vid kontrollbesök. De är en länk i spårbarheten och ska också kunna tjäna som bevis för avsändaren att denne sänt djurkroppar för förbränning. En kopia ska finnas hos avsändaren och originalet på

förbränningsanläggningen. En transportör ska inte transportera djurkroppar utan att dokumentet medföljer, och ska också se till att mottagaren får originalet.

Lagstiftningen gör inga undantag för kravet på handelsdokument för döda djur från den egna gården. Men om det i kontrollen uppdagas att handelsdokument inte tillämpas men att det finns ett register över döda djur som flyttats över till förbränningsanläggningen (antal/mängd, djurslag och eventuell öronmärkning) och datum för detta kan det anses räcka för att uppfylla lagstiftningens syfte.

15. Fors register över inkommande djurkroppar?

Instruktion

Kontrollera att det förs register över inkommande djurkroppar.

Kommentar:

Där det finns krav på handelsdokument finns det också krav på register.

Registret ska innehålla minst följande: -

- Mängden material
- I tillämpliga fall, numret på öronmärket
- Datum då materialet togs emot,
- Materialets ursprungsort som det avsänds från,
- Transportörens namn och adress.

Om det är säkerställt att alla uppgifter som krävs redan finns med i handelsdokumenten kan registret bestå av handelsdokumenten för inkommande material. Men eftersom register är ett krav för att underlätta snabb spårbarhet måste en bedömning göras från fall till fall om en välorganiserad samling av handelsdokument kan få utgöra anläggningens register

Särskilda krav för anläggningar med låg kapacitet

16. Beaktar anläggningen de restriktioner som ställs på en anläggning med låg kapacitet?

Instruktion

Kontrollera att de djur som förbränns får förbrännas vid en anläggning med låg kapacitet.

Kommentar:

En anläggning som är godkänd som en anläggning med låg kapacitet får maximalt förbränna 50 kg animaliska biprodukter per timme eller per sats.

Följande döda djur får förbrännas:

- a) sällskapsdjur

b) nötkreatur , får och getter som innehåller specificerat riskmaterial och som faller in under art 8 b ii 1069 men som inte faller in under någon annan punkt i art 8

c) djur som inte omfattas av art 8 och 10 i förordning (EG) nr 1069/2009 (d.v.s. t.ex. gris och fjäderfä)

d) dagsgamla kycklingar, insekter, eller möss, råttor och kaniner som är kategori 3 – d.v.s. omfattas av art 10 i förordning (EG) nr 1069/2009.

Enligt lagstiftningen finns det också möjlighet att förbränna döda, individuellt identifierade hästdjur från anläggningar som inte är föremål för hälsorestriktioner i enlighet med artikel 4.5 eller 5 i direktiv 2009/156/EG. Men för detta krävs det att Jordbruksverket i sitt beslut om godkännande av anläggningen har angivit att detta är möjligt. För att en häst ska kunna förbrännas i en lågkapacitetsanläggning krävs det att hästen delas i mindre bitar, och för att detta ska kunna göras på ett hygieniskt acceptabelt sätt måste det finnas faciliteter för detta som godkänts i samband med inbesiktningen. Detta gäller för övrigt även andra djurslag, t.ex. nötkreatur eller större grisar. Att delningen inte kan innebära risk för smittspridning måste ingå i anläggningens egenkontroll och vara en del av kommunens kontroll. Saknas faciliteter kan djurkroppen delas på en av Jordbruksverket godkänd mellanhanteringsanläggning innan den tas emot för förbränning.

KAPITEL III

FÖRBRÄNNINGS- OCH SAMFÖRBRÄNNINGSANLÄGGNINGAR MED LÅG KAPACITET

Förbrännings- och samförbränningsanläggningar där endast animaliska biprodukter och därav framställda produkter bearbetas med en kapacitet på under 50 kg animaliska biprodukter per timme eller per sats (lågkapacitetsanläggningar) och för vilka det inte krävs drifttillstånd enligt direktiv 2000/76/EG ska uppfylla följande villkor:

a) De får endast användas för bortskaffande av

i) döda sällskapsdjur enligt artikel 8 a iii i förordning (EG) nr 1069/2009,

ii) kategori 1-material enligt artikel 8 b, e och f, kategori 2-material enligt artikel 9 eller kategori 3-material enligt artikel 10 i den förordningen, och

iii) döda, individuellt identifierade hästdjur från anläggningar som inte är föremål för hälsorestriktioner i enlighet med artikel 4.5 eller 5 i direktiv 2009/156/EG, om detta godkänns av medlemsstaten.

17. Om anläggningen tar emot specificerat riskmaterial finns den hjälpbrännare som krävs?

Instruktion

Kontrollera om anläggningen tar emot eller förbränner specificerat riskmaterial och om det då finns en hjälpbrännare.

Kommentar:

För att kategori 1-material enligt artikel 8 b5 i förordning (EG) nr 1069/2009 ska få förbrännas i en lågkapacitetsanläggning ska denna vara utrustad med en hjälpbrännare.

En hjälpbrännare är en brännare som ska starta automatiskt när temperaturen på förbränningsgaserna sjunker under 850 °C respektive 1 100 °C efter den sista inblåsningen

av förbränningsluft. Den ska också användas under anläggningens start och stoppförlopp för att säkerställa att en temperatur på 850 °C respektive 1 100 °C upprätthålls under hela förloppet och så länge som det finns oförbränt material i förbränningskammaren.

- b) När kategori 1-material enligt artikel 8 b i förordning (EG) nr 1069/2009 tillförs lågkapacitetsanläggningen ska denna vara utrustad med en hjälpbrännare.
- c) De ska drivas på så sätt att de animaliska biprodukterna helt och hållet reduceras till aska.

Särskilda krav för anläggningar med hög kapacitet

18. Har varje förbränningslinje minst en hjälpbrännare som startar automatiskt när temperaturen sjunker och som används under start och stopp?

Instruktion

Kontrollera att den finns en hjälpbrännare.

Kommentar:

Varje linje i anläggningen ska vara utrustad med minst en hjälpbrännare. Denna brännare ska starta automatiskt när temperaturen på förbränningsgaserna sjunker under 850 °C respektive 1 100 °C efter den sista inblåsningen av förbränningsluft. Den ska också användas under anläggningens start- och stoppförlopp för att säkerställa att en temperatur på 850 °C respektive 1 100 °C upprätthålls under hela förloppet och så länge som det finns oförbränt material i förbränningskammaren.

19. Om anläggningen har kontinuerlig process för tillförsel av material till förbränningskammaren: Finns det ett automatiskt system som förhindrar att animaliska biprodukter tillförs under startförloppet innan erforderlig temperatur uppnåtts, och alltid när temperaturen inte kan upprätthållas?

Instruktion

Kontrollera om abp tillförs kontinuerligt till förbränningskammaren. Kontrollera att anläggningen drivs med ett automatiskt system som förhindrar att abp tillförs under startförloppet innan en temperatur på 850 °C respektive 1 100 °C uppnåtts, och alltid när temperaturen inte kan upprätthållas.

Kommentar:

Om abp tillförs kontinuerligt till förbränningskammaren ska anläggningen drivas med ett automatiskt system som förhindrar att abp tillförs under startförloppet innan en temperatur på 850 °C respektive 1 100 °C uppnåtts, och alltid när temperaturen inte kan upprätthållas. En kontinuerlig inmatning ska alltså stoppas automatiskt om temperaturen är för låg i pannan. Ta reda på om det finns ett automatiskt system för detta och be dem beskriva hur det fungerar. Be dem eventuellt också att visa, i synnerhet om det finns anledning att tro att det inte fungerar.

FÖRBRÄNNINGS- OCH SAMFÖRBRÄNNINGSANLÄGGNINGAR MED
HÖG KAPACITET

Avsnitt 1**Särskilda villkor för driften**

Förbrännings- eller samförbränningsanläggningar där endast animaliska biprodukter och därav framställda produkter bearbetas med en kapacitet på över 50 kg per timme (högkapacitetsanläggningar) och för vilka det inte krävs drifttillstånd enligt direktiv 2000/76/EG ska uppfylla följande villkor:

a) Varje linje i anläggningen ska vara utrustad med minst en hjälpbrännare.

Denna brännare ska starta automatiskt när temperaturen på förbränningsgaserna sjunker under 850 °C respektive 1 100 °C efter den sista inblåsningen av förbränningsluft. Den ska också användas under anläggningens start- och stoppförlopp för att säkerställa att en temperatur på 850 °C respektive 1 100 °C upprätthålls under hela förloppet och så länge som det finns oförbränt material i förbrännings- eller samförbränningskammaren.

b) När animaliska biprodukter eller därav framställda produkter i en kontinuerlig process tillförs förbrännings- eller samförbränningskammaren, ska anläggningen drivas med ett automatiskt system som förhindrar att animaliska biprodukter eller därav framställda produkter tillförs under startförloppet innan en temperatur på 850 °C respektive 1 100 °C uppnåtts, och alltid när temperaturen inte kan upprätthållas.

c) Den driftansvariga ska driva förbränningsanläggningen på ett sådant sätt att en så hög förbränningsgrad uppnås att den totala halten organiskt kol i slaggen och bottenaskan är mindre än 3 % eller glödningsförlusten är mindre än 5 % räknat på torr vikt. Vid behov ska lämpliga förbehandlingsmetoder användas.

20. Drivs förbränningsanläggningen på ett sådant sätt att en tillräcklig förbränningsgrad uppnås?**Instruktion**

Kontrollera att en så hög förbränningsgrad uppnås att den totala halten organiskt kol i slaggen och bottenaskan är mindre än 3 % eller glödningsförlusten är mindre än 5 % räknat på torr vikt.

Kommentar:

Enligt lagstiftningen ska den driftansvariga driva förbränningsanläggningen på ett sådant sätt att en så hög förbränningsgrad uppnås att den totala halten organiskt kol i slaggen och bottenaskan är mindre än 3 % eller glödningsförlusten är mindre än 5 % räknat på torr vikt. Vid behov ska lämpliga förbehandlingsmetoder användas. Detta är ett krav, men det ingår även i miljölagstiftningens krav. Ur ett smittskyddsperspektiv bör det vara tillräckligt att kontrollera att anläggningen kan visa att erforderliga temperaturer uppmätts under förbränningen och att djurkropparna reducerats till aska.

21. Är anläggningen utformad på ett sådant sätt att otillåtet och oavsiktligt utsläpp av förorenande ämnen förhindras samt att det finns kapacitet att lagra förorenat dagvatten och kan vattnet vid behov testas och behandlas innan det släpps ut?**Instruktion**

Kontrollera att:

- Anläggningen är utformad på ett sådant sätt att otillåtet och oavsiktligt utsläpp av förorenande ämnen i mark, ytvatten och grundvatten förhindras.

- Det finns kapacitet att lagra förorenat dagvatten från anläggningsområdet eller vatten som förorenats i samband med spill eller brandbekämpning.
- Dag- och avloppsvatten vid behov testas och behandlas innan det släpps ut.

Kommentar:

Enligt lagstiftningen krävs att anläggningen och lagringsutrymmen för animaliska biprodukter ska utformas på ett sådant sätt att otillåtet och oavsiktligt utsläpp av förorenande ämnen i mark, ytvatten och grundvatten förhindras.

Det ska finnas kapacitet att lagra förorenat dagvatten från anläggningsområdet eller vatten som förorenats i samband med spill eller brandbekämpning.

Driftansvariga ska vid behov se till att sådant dag- och avloppsvatten, om nödvändigt, kan testas och behandlas innan det släpps ut.

Ur ett smittskyddsperspektiv är det tillräckligt att kontrollera att anläggningen kan visa att djurkropparna hanteras på ett säkert sätt och att man har rutiner för rengöring och desinfektion i händelse av spill på gårdsplanen. Risken för dropp och spill från inkommande kroppar ska givetvis minimeras både utanför och inom anläggningen. Avloppsvatten från anläggningens lokaler lyder inte under några särskilda smittskyddskrav utan kan hanteras i enlighet med de krav miljölagstiftningen ställer.

Kraven kan härledas från miljölagstiftningen och förutsätts kontrolleras i samband med den kontrollen.

Avsnitt 2

Utsläpp av vatten

1. Högkapacitetsanläggningar, inklusive tillhörande lagringsutrymmen för animaliska biprodukter, ska utformas på ett sådant sätt att otillåtet och oavsiktligt utsläpp av förorenande ämnen i mark, ytvatten och grundvatten förhindras.

2. Det ska dessutom finnas kapacitet att lagra förorenat dagvatten från anläggningsområdet eller vatten som förorenats i samband med spill eller brandbekämpning.

Driftansvariga ska vid behov se till att sådant dag- och avloppsvatten, om nödvändigt, kan testas och behandlas innan det släpps ut.